

РЕЦЕНЗІЯ

на монографію «Механізм формування потенціалу економічної безпеки підприємств» авторів Ареф'єва О. В., Копча Ю. Ю.

Ключовими особливостями господарської діяльності вітчизняних підприємств є високий рівень невизначеності та нестабільності зовнішнього середовища, що проявляється як у систематичній зміні законодавчого поля, невиваженої державній політиці, дисбалансованості фінансової сфери, так і в зростанні міжнародній конкуренції та тиску на внутрішній ринок. Водночас недоцільно вважати, що зміна лише зовнішнього середовища негативно впливає на стан і динаміку діяльності підприємства. Неконтрольовані процеси у внутрішньому середовищі спричиняють виникнення не меншої кількості загроз і ризиків та, як наслідок, – зниження рівня безпеки. Для забезпечення необхідного рівня економічної безпеки, що в реаліях національної економіки є найбільш важливою умовою не лише ефективного функціонування та розвитку, а й збереження підприємства як цілісного суб'єкта господарювання, визначальним у даному контексті є ефективно функціонуюча відповідна система економічної безпеки.

Ознайомлення із іноземною науковою літературою та поступове накопичення власного досвіду дозволило на більшості підприємствах створити певні забезпечувальні елементи, які створюють систему безпеки, в межах якої визначено суть і структуру суб'єктів та об'єктів економічної безпеки, сформовано певні механізми реалізації захисних дій. Попри це, про високу ефективність функціонування таких систем говорити ще рано, адже недостатньо приділяється увага потенціалу економічної безпеки підприємства, який і визначає здатність суб'єкта господарювання адекватно реагувати на посилення впливу зовнішнього середовища та будь-які зміни у внутрішньогосподарських процесах. Проблему розроблення механізму формування потенціалу економічної безпеки підприємства можна вважати сьогодні актуальною та важливою для українських підприємств.

Основні питання, які досліджувалися за наведеною темою та відображені в монографії, є актуальними стосовно створення механізму формування потенціалу економічної безпеки підприємства..

У першому розділі «Теоретичні засади формування механізму та потенціалу економічної безпеки підприємства» авторами, за результатами проведеного аналізу внутрішніх і зовнішніх процесів на підприємстві, сформовано концептуальний підхід до ідентифікації економічної стійкості підприємства як основи його потенціалу економічної безпеки; проаналізовано сутність організаційно-економічного механізму управління потенціалом економічної безпеки підприємства; у запропонованій структурі механізму управління потенціалом економічної безпеки підприємства відображено компоненти економічної та організаційної складових, де особливе місце належить контролінгу.

У другому розділі «Діагностика стану формування та використання складових потенціалу економічної безпеки» виявлено, що розвиток економіки України супроводжується трансформаційними процесами, які створюють певні небезпеки для суб'єктів господарювання машинобудівної галузі; запропоновано теоретико-методичний підхід до оцінювання потенціалу економічної безпеки підприємств на підґрунті визначення локальних показників виробничої, фінансової та кадрової складових; запропоновано оцінку впливу зовнішнього середовища на потенціал економічної безпеки підприємства здійснювати з використанням кваліметричного прогнозування шляхом розрахунку інтегрального показника.

У третьому розділі «Формування елементів механізму забезпечення потенціалу економічної безпеки підприємства» авторами сформовано систему стратегічного та оперативного контролінгу функціонування підприємства; розроблено модель обґрунтування вибору напрямів підвищення рівня потенціалу економічної безпеки підприємства залежно від його стратегічних орієнтирів; сформовано структурну модель підвищення енергетичної ефективності машинобудівних підприємств; розглянуто процес формування системи енергоменеджменту машинобудівного підприємства, який ґрунтується на методології функціонального моделювання IDEF0; обґрунтовано стратегічні орієнтири диференційованого зростання та підвищення рівня зони економічної безпеки кількох машинобудівних підприємств.

Монографія «Механізм формування потенціалу економічної безпеки підприємств» написана на достатньо високому рівні, може бути рекомендована до видання, є завершеним науковим дослідженням, має теоретичне та практичне значення, відповідає всім вимогам до наукових видань і може бути корисна науковим співробітникам, аспірантам, студентам економічних спеціальностей.

Доктор економічних наук, професор,
завідувач кафедри економіки та менеджменту
Української інженерно-педагогічної академії МОН України

Вікторія ПРОХОРОВА